

Skötselråd för:

Marsvin *(Cavia Porcellus)*

Ursprung Marsvinet tillhör Gnagarna och kommer ursprungligen från Gräsområdena i Sydamerika (Anderna). Till Europa kom marsvinet via upptäcktsresande, då de fann djuren som sällskapsdjur på skeppen över haven. Marsvin kommer av tyskans Meerschweinchen som betyder "liten havsgris".

***Vikt** 1 – 1,3 Kg

***Ålder** 5 - 7 år undantagsvis upp till 10 år.

***Könsmognad** 6 – 8 veckor, men man bör vänta med parningen till ca: 20 veckors ålder.

***Dräktighet** 62 – 67 dagar

***Antal Ungar** 2-4 st.

Marsvin är mycket sociala små djur och trivs bäst om de är två. I marsvinens naturliga miljö så lever de i flock med 8-10 medlemmar och får de en kompis i buren så blir marsvinen mycket gladare och piggare.

Om man har ett ensamt marsvin så blir husse eller matte deras flockmedlem och blir då ofta väldigt tama.

KÖN: Du kan välja flera alternativ om du köper två på en gång. Du kan ha två honor tillsammans.

Två unga hanar (under 3 mån) som t.ex. är bröder eller en vuxen hane och en ung hane. Du kan också välja en hona och att du låter kastrera en hane.

Om du redan har ett äldre marsvin är det inte säkert att det accepterar att en yngre marsvinskompis flyttar in i buren. Till en början kan de bråka tills de har hittat sina roller, men det finns ingen garanti att de blir vänner ändå. De är som människor, vissa personer passar man helt enkelt inte ihop med. Tänk också på att två marsvin kräver en större bur än ett ensamt djur! Har de för liten plats kan det vara orsak till att bråk uppstår.

Sätt **aldrig** ihop två vuxna hanar som inte känner varandra utan att först testa om de trivs med varandra. Hanar kan lukta mer, eftersom alla djur som är hanar markerar revir, även marsvin. Dock upphör detta nästan helt om man kastrerar sin hane.

BUR: När du väljer bur bör du tänka på att marsvin vill ha utrymme för ett bajshörn, en sovplats och en matplats. En lämplig bur finner du hos din zoobutik. Den minsta tillåtna burstorlek ska vara 50 x 60 cm. Men ju större bur desto bättre för att ditt marsvin ska trivas. Som underlag i buren finns särskilt strö (Burspån).

Låt buren stå på en plats där det är dragfritt och inte i direkt anslutning till en hastigt öppnande dörr, vilket kan bli skrämmande för ett litet marsvin. Gärna i ett rum där ni vistas ofta.

HUS: En del av buren ska vara skyddad, eftersom marsvin vill kunna gömma sig. Det räcker med ett tak som man kan fästa i gallret. I djuraffären finns olika marsvinshus du kan köpa. Har du två marsvin, ska dessa gärna ha varsitt hus, inget måste men har du en stor bur kanske du får plats. Husen ska helst ha minst två utgångar.

MAT: **Det allra viktigaste att komma ihåg vad gäller utfodring av Marsvin är att de är betande djur, d.v.s. gräsätare. Oftast ersätter vi gräs med hö vilket är den viktigaste ingrediensen i den dagliga utfodringen.**

Hö, ska alltså utgöra basen i Marsvinets foderstat. Kraftfodret är en extratilldelning!

***Hö** Hö är en den viktigaste delen av marsvinets kost och det behöver ha ungefär **åttio procent hö i kosten**. Resten är fördelat på kraftfoder och grönsaker. Köp gärna ängshö till dina marsvin. Detta hö är mest näringsrikt till skillnad från t.ex. hö som man ger till hästar. Men har man inte möjlighet att köpa ängshö så går vanligt hö bra också. Marsvin behöver hö dagligen, även på sommaren. Om man har möjlighet att ha sina marsvin ute i en utebur i trädgården under dagen, är det viktigt att även då ge hö dagligen. Många tror att hö inte behövs på sommaren då djuren äter gräs. Men det är helt fel! Hö behöver marsvin dagligen, annars kan de få diarré eller så kallad trumsjuka som kan leda till döden. En annan fördel med Hö är att den bidrar till att nöta ner tänderna som ständigt växer.

Tänk på! att marsvin är känsliga för fukt och drag, en blåsigt dag är det bättre att hålla den inomhus.

Steker solen måste du tänka på att ge skugga minst hälften av utrymmet den har, solen vandrar så lämna inte ditt marsvin ensamt någon längre stund.

***C-Vitamin**

Marsvin behöver en C-vitaminrik kost vilket man enklast och billigast ordnar genom att ge färsk grönsaker dagligen, grönsaker som är rika på c-vitamin som ex: Paprika, Persilja, grönkål, vitkål, broccoli.

Skörbjugg (C-vitaminbrist) drabbar marsvinet när de inte får i sig tillräckligt med C-vitamin.

Denna brist leder till förlamning och får de inte en snabb behandling mot detta tappar marsvinet snabbt livsgnistan och dör.

Eftersom de **inte kan bilda C-vitamin själva behöver marsvin daglig tillgång till detta.**

Ett särskilt C-vitamin preparat finns att köpa hos din zooutik och strös dagligen över maten.

Det finns även C-vitamin avsedd för marsvin i flytande form, men ge då denna i **vattenskålen**. I flaskan blir den mycket utspädd och inget marsvin dricker en hel flaska om dagen. Ungar och dräktiga honor behöver extra mycket c-vitamin!

***Kraftfoder** Marsvin ska ha tillgång till marsvinspellets. I zooaffären brukar det finnas en foderblandning som är speciellt avsedd för marsvin. Den är berikad med extra c-vitamin. **Beräkna ca: ½ dl kraft foder/ marsvin per dag.**

Ungar som växer kan få mer.

Tänk på att ett hastigt foderbyte kan göra att de får kolik eller dåliga magar, t.ex. om man plötsligt börjar ge dem massor med gräs. Man ska därför introducera nya saker genom att börja ge i små mängder.

***Grönsaker** Om ditt marsvin inte är van att äta grönsaker, börja försiktigt med gröna bladiga grönsaker, och lägg till en ny sort var 5-7 dag. Grönsaker som Du kan variera mellan är t ex morotsblast, betblast, maskrosblad, kål, persilja, klöver, broccoli (inklusive blad), paprika, brysselkål, basilika, hallonblad, rädisor m.m

Giftigt för marsvin! Avokado, potatisblast, smörblomma, rabarber, lökväxter, råa bönor, gullregn och idegran.

VATTEN: Ditt marsvin måste alltid ha tillgång till vatten och ska bytas varje dag.

***Skål** En skål är bra att ha till hands när du behöver ge extra tillförsel av c-vitaminer.

***Flaska** Praktiskt och hygieniskt med flaska till ditt marsvin, (Tänk på att fylla upp vatten ända upp annars kan den stå och droppa.)

FÖRSTA VECKAN:

***Stress** När ett litet marsvin kommer till ett nytt hem är det en stor omställning och en jobbig upplevelse för ett litet djur. Ungen måste ges möjlighet att i lugn och ro lära känna sin nya miljö och sin omgivning. Den första veckan bör den mest vara i sin bur men den ska inte isoleras från umgänge. Första veckan är det lämpligt att ge vatten i en skål så att det är lätt att dricka, ge gärna tredubbel dos vitaminer, det finns särskilda vitaminer för växande djur, detta hjälper mot stress. Finns det andra husdjur i familjen, bör dessa inte få hälsa alltför närgånget på marsvinsungen utan bör ske långsamt. När ungen vant in sig bör den få vara ute och springa på golvet.

Marsvin tycker om att få vara med när något händer och de älskar att vara i centrum.

När den ska sättas in i buren får man inte jaga fatt den utan locka den till sig med något gott.

***Hantering** När du lyfter och bär ditt marsvin ska du stödja hela kroppen genom att föra in handen mellan frambenen (ej under magen utan långt fram under bröstkorgen), samt att placera den andra handen under bakbenen.

Marsvin skadas lätt om de tappas. Prova Dig fram nere på golvnivå i början, tills Du har lärt Dig att lyfta marsvinet, så att om den hoppar ur Din famn, inte skadar sig i fallet.

ÖVRIG INFORMATION:

***Tänder** Marsvinens tänder slutar aldrig att växa, för att man ska undvika klippa tänderna så ofta är det bra om man ger kaninen grenar, hårt bröd, morötter. Tänderna slipas också bra av det dagliga höet.

***Klor** Klorna måste klippas med jämna mellanrum. Se upp med den blodfyllda pulpan när du klipper.

SJUKDOMAR/HÄLSOPROBLEM:

***Diarré** Får marsvinet diarré kan detta ha orsakats av att marsvinet har fått för mycket av t.ex. gräs eller sallad.

Det är därför viktigt att marsvinen alltid har tillgång till hö i sin utebur om man har en sådan på gräsmattan sommartid! Diarré kan orsakas av dåligt hö eller hastigt foderbyte.

Diarré kan vara farligt eftersom marsvinet inte får i sig tillräckligt med vätska då mycket av vätskan försvinner i avföringen. Ta bort all pellets/foder samt grönsaker och ge endast hö och vatten.

***Förstoppning** Om marsvinet blir förstoppad kan det bero på att den inte har fått tillräckligt med hö eller att de fått för lite färskfoder. Andra anledningar kan också vara för lite motion, plötslig ändring av foder eller stress i samband med miljöombyte. Om symptomen inte går över och blir akut måste veterinär kontaktas.

C-vitaminbrist (bakbensförlamning)

Symptomen för c-vitaminbrist är vingliga ben, ovilja att röra sig, svullna leder och revben, spontana blödningar från bland annat tandkött och eventuellt diarré. C-vitaminbrist kan om den inte botas övergå till marsvinsförlamning då marsvinet inte kan gå eftersom bakbenen förlamas. Ge extra mycket c-vitaminrika frukter och grönsaker och kontakta veterinär.

Varje dag ska du:

Byta vatten

Lägga in nytt hö

Ge kraftfoder och grönsaker

Låta den få motion 1 timme

Städa toaletthörnet

Ungefär en gång i veckan ska du:

Byta strö i hela buren

Rengöra mat & vattenskål

En gång i månaden:

Rengöra botten ordentligt

Klippa klorna

Kontrollera tänderna